

**УКРКООПСПЛКА
ВІННИЦЬКА ОБЛАСНА СПЛКА СПОЖИВЧИХ ТОВАРИСТВ
ВІННИЦЬКИЙ КООПЕРАТИВНИЙ ІНСТИТУТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор Вінницького
кооперативного інституту
_____ А. Г. Драбовський
«29» березня 2019 р.

**ПРОГРАМА ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ
для абітурієнтів, які вступають на денну та заочну форму
навчання на основі повної загальної середньої освіти для здобуття
освітнього ступеня бакалавра за спеціальністю:
081 «Право»**

РЕКОМЕНДОВАНО
Вченою радою Вінницького
кооперативного
інституту
від «20» березня 2019 р.
Протокол №6

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри права
від «06» березня 2019 р.
Протокол №9

ВСТУП

Глибокі суспільно-політичні та соціально-економічні зміни, які відбулися в житті українського народу впродовж останніх десятиріч, зокрема, здобуття Україною суверенітету, процеси демократизації призвели до посилення в суспільстві інтересу до вітчизняної історії, відкрили можливості для дослідження проблематики історичних процесів.

Майбутній спеціаліст будь-якого профілю повинен знати історію своєї нації, вільно володіти аналітичними методами дослідження, ґрунтовними знаннями освітньої програми.

Програма вступних екзаменів з історії України охоплює всі розділи шкільного курсу з дисципліни «Історія України».

У запропонованій програмі стисло наведено зміст тематичних розділів, де зазначено перелік питань, якими повинен володіти випускник. Також наводяться основні запитання, які виносяться на вступні випробування. Це дасть можливість абітурієнту систематизувати свої знання та допоможе зорієнтуватися, на які питання потрібно звернути увагу при підготовці до вступу.

Оцінювання результатів екзамену передбачає оцінювання засвоєних абітурієнтами знань і сформованих умінь та навичок.

1. ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ПІДГОТОВКИ ВСТУПНИКІВ

Вивчаючи курс «Історія України» абітурієнти повинні знати:

- сутність основних проблем історії та сучасного буття народу України;
- основні закони та етапи розвитку людської цивілізації;
- витоки української нації та її місце в загальноісторичних процесах;
- суспільно-економічні, політичні та культурні процеси історичного розвитку українського народу;
- історичні події;
- зародження та розвиток української державності;
- проблеми розбудови сучасної незалежної української держави;
- діяльність видатних осіб і політичних партій.

Вивчаючи курс «Історія України» абітурієнти повинні вміти:

- порівнювати, аналізувати, узагальнювати і критично оцінювати історичні факти та діяльність особистостей;
- оцінювати події та діяльність людей в історичному процесі з позиції загальнолюдських цінностей;
- співставляти історичні події, процеси з періодами (епохами);
- відрізняти тенденційно подану інформацію;
- орієнтуватись у науковій періодизації історії України;
- вміти самостійно працювати з першоджерелами, літературою для отримання історичної інформації;

- аргументовано, на основі історичних фактів, відстоювати власні погляди на ту чи іншу проблему;
- самостійно готувати конспект, тези, реферат; відповіді на запитання семінарських занять;
- вміти диспутовати, писати наукові студентські роботи.

2. РОЗДІЛИ ДИСЦИПЛІН, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ

№	Розділ програми	Зміст програми.
	Вступ	Предмет історії України, її періодизація. Джерела.
1	Стародавня історія України	Поява і розселення людей на території України. Кам'яний вік. Палеоліт. Мезоліт. Неоліт. Форми суспільної організації у кам'яному віці. Енеоліт. Трипільська культура (етнічна приналежність; поселення; господарство; релігія та культура). Бронзовий вік. Племена раннього залізного віку на території України: киммерійці, скіфи, сармати (суспільний устрій, релігія, господарство, військова справа). Античні міста-держави на території України (причини грецької колонізації, господарство; політичний устрій; культура і релігія; найбільші міста). Боспорське царство. Велике переселення народів. Давні слов'яни (походження; господарство; розселення). Східні слов'яни. Племена східних слов'ян (заняття, вірування, побут та звичаї).
2	Виникнення та розквіт Київської Русі	Заснування Києва. Кий, Щек, Хорив та їхня сестра Либідь. Розселення східнослов'янських племінних союзів. Куявія. Аскольд. Слав'я. Рюрик. Утворення Київської Русі. Походження назв «Русь», «Україна». Внутрішньополітична та зовнішньополітична діяльність князів: Олега, Ігоря, Ольги. Стосунки княгині Ольги з Німеччиною. Місія єпископа Адальберта до Києва. Правління Святослава. Правління Володимира Великого. Запровадження християнства як державної релігії. Реформи князя Володимира. Князювання Ярослава Мудрого. Правління Ярославичів. Боротьба за київський стіл між Ярославичами. Любецький князівський з'їзд. Князювання Володимира Мономаха. Правління Мстислава Володимировича.
3	Київська Русь за часів роздробленості.	Причини роздробленості Київської Русі. Наслідки розпаду Київської Русі. Розвиток Київського, Чернігово-Сіверського, Переяславського князівств.

	Галицько-Волинська держава – правонаступниця Київської Русі	Боротьба за київський стіл. Об'єднання Галицького та Волинського князівств. Правління князя Романа Мстиславовича. Князювання Данила Галицького. Доля Галицько-Волинського князівства після смерті Данила Романовича. Монгольська навала на південно-західні землі Русі. Похід Батия на Київ. Наслідки золотоординського ярма для українських земель.
4	Політичний устрій, соціально-економічний, культурний розвиток Київської Русі та Галицько-Волинської держави у IX- XIV ст.	Суспільно-політичне та господарське життя Київської Русі. Соціальний устрій Русі. Суспільно-політичне та господарське життя Галицько-Волинської держави. Соціальний устрій Галицько-Волинського князівства. Розвиток освіти та культури Київської Русі. Будівництво Софійського собору та Золотих Воріт в Києві. Створення Остромирового Євангелія. «Повість минулих літ». «Слово о полку Ігоревім». Розвиток освіти та культури Галицько-Волинської держави. Поширення писемності. Походження назви «Україна» та національної символіки.
5	Українські землі у складі Великого князівства Литовського та інших держав (у другій половині XIV – першій половині XVI ст.)	Боротьба Польщі, Угорщини та Литви за Галицько-Волинську спадщину. Вхід українських земель до складу Литовської держави. Розгром татар на річці Сині Води. Кревська унія. Політичне становище українських земель після унії. Правління князя Вітовта. Городельська унія. Князювання Свидригайла Ольгердовича. Відновлення та остаточна ліквідація Київського та Волинського удільних князівств. Утворення Кримського ханства та його перехід у васальну залежність від Туреччини. Виникнення українського козацтва. Включення Закарпаття до складу Угорщини, Буковини до складу Молдавського князівства. Московсько-литовські війни. Господарське життя України. Розвиток ремесел та торгівлі. Магдебурзьке право. Соціальний устрій. Литовські статuti. Антифеодальний рух. Розвиток культури та освіти.
6	Українські землі під владою Речі Посполитої. Наростання національно-визвольної боротьби українського народу	Зміни у соціальній структурі українського суспільства. Виникнення Запорозької Січі. Д. Вишневецький. Козацькі повстання 90-х років XVI ст. Люблінська унія та її вплив на українські землі. Реєстрове козацтво. Участь українського козацтва в Хотинській війні. П. Конашевич-Сагайдачний. Козацькі повстання 20-х – 30-х років XVII ст.

7	Національно-культурний рух в Україні в другій половині XVI – першій половині XVII ст.	Православна церква в другій половині XVI ст Реформаційні та контрреформаційні рухи в Україні. Братський рух. Пересопницьке Євангеліє. Берестейська церковна унія та її вплив на церковне життя. Утворення греко-католицької церкви. Православна церква в першій половині XVII т... Петро Могила. Розвиток освіти та культури. Острозька академія.Києво-Могилянський колегіум. Друкарство (Швайпольт Фіоль, Франциск Скорина, Іван Федоров).
8	Національно-визвольна війна українського народу проти Речі Посполитої середини XVII ст.	Причини, характер та рушійні сили національно-визвольної війни українського народу. Її періодизація. Воєнні дії 1648-1649 рр. Зміни в суспільно-політичному житті. Утворення Української козацької держави – Війська Запорозького. Зборівський мирний договір. Воєнно-політичні події 1650-1653 рр. Білоцерківський договір. Українсько-московські відносини. Переяславська рада. Березневі статті та їх значення. Завершення війни. Діяльність Богдана Хмельницького.
9	Українські землі в другій половині XVII ст. Поділ України та боротьба за незалежність	Становище Української держави після смерті Богдана Хмельницького. Гетьманування І.Виговського. Умови Гадяцького договору. Московсько-українська війна 1658-1659 рр. та її наслідки. Гетьманування Юрія Хмельницького. Початок поділу України. Період «Руїни» та його наслідки. Чигиринські походи турецько-татарського війська. Умови та значення для України Бахчисарайського мирного договору та «Вічного миру». Роль і місце Запорозької Січі під час національно-визвольної війни та Руїни. Іван Сірко. Занепад Правобережжя. Запорозька Січ у складі Гетьманщини. Слобідська Україна.
10	Українські землі наприкінці XVII – першій половині XVIII ст.	Гетьманування І. Мазепи. Коломацькі статті. Відродження козацького устрою на Правобережній Україні. Причини, перебіг та наслідки національно-визвольного повстання на Правобережжі у 1700-1704 рр. Семен Палій. Північна війна та роль українських полків в ній. Повстання І. Мазепи. Переговори Мазепи зі шведською стороною і перехід на бік Швеції. Воєнно-політичні акції Петра I проти українців. Полтавська битва та її наслідки для України. Конституція П. Орлика та її історичне значення. Гетьманування І. Скоропадського. Решетилівські статті. Обмеження автономії Гетьманщини. Перша Малоросійська колегія. Гетьманування П. Полуботка.

		Гетьманування Д. Апостола Правління гетьманського уряду.
11	Культура України другої половини XVII – першої половини XVIII ст.	Історичні умови та особливості розвитку культури України. Стан освіти та книгодрукування. Наука. Розвиток літератури: Л. Баранович, І. Гізель, літописи Г.Граб'янки та С. Величка, «Літопис самовидця». Архітектура, графіка та малярство. Видатні українські композитори: А. Ведель, Д. Бортнянський, М.Березовський.
12	Українські землі у другій половині XVIII ст.	Гетьманування К. Розумовського. Остаточна ліквідація гетьманства. Ліквідація автономного устрою Гетьманщини. Діяльність Другої Малоросійської колегії. Ліквідація Запорозької Січі. Скасування козацького устрою на Слобожанщині. Заселення Південної України. Гайдамацький та опришківський рухи. Коліївщина. Зміни в політичному становищі Правобережної України після поділів Речі Посполитої. Приєднання Кримського ханства до Росії.
13	Культура України другої половини XVIII ст.	Розвиток освіти, науки. Книгодрукування. Література. Музичне та театральне мистецтво. Архітектура та образотворче мистецтво.
14	Українські землі у складі Російської імперії наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст.	Адміністративно-територіальний устрій українських земель. Промисловий переворот та зародження ринкової економіки. Військові поселення. Україна у вітчизняній війні 1812 р. Національне відродження в Україні. Декабристський рух в Україні. Південне товариство. «Руська правда» П. Пестеля. Розвиток національного руху. Кирило-Мефодіївське братство. Т.Г. Шевченко. Російські та польські суспільні рухи. Антифеодальний рух на українських землях. Виступи під проводом Устима Кармелюка. Київська козаччина.
15	Західноукраїнські землі наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст.	Включення західноукраїнських земель до Австрійської імперії. Адміністративно-територіальний поділ. Реформи Марії Терезії та Йосифа II. Національне та соціальне становище українців в Східній Галичині, Закарпатті та Північній Буковині. Соціально-економічний розвиток Західної України. Антифеодальна боротьба на західноукраїнських землях. Повстання під проводом Л. Кобилиці. «Холерні бунти» в Закарпатті. Початок національного відродження в Західній Україні. «Руська трійця». Революція 1848 – 1849 рр. на західноукраїнських землях. Діяльність Головної руської ради. Національно-визвольний рух 1848 р. у Галичині.

16	Культура України кінця XVIII – першої половини XIX ст.	Розвиток освіти, науки. Література. Культурно-освітній рух. «Історія Русів». Архітектура. Образотворче мистецтво. Театр. Музика.
17	Наддніпрянська Україна в другій половині XIX ст.	Селянська реформа 1861 р.: мета, зміст, та наслідки. Реформи 1860-1870-х рр. Політика російського царизму щодо України. Соціально-економічний розвиток Наддніпрянської України: сільське господарство, промисловість, торгівля, фінанси. Соціальні зміни в Україні. Суспільно-політичне життя в Україні. Валувєвський циркуляр (1863 р.). Емський указ (1876 р.). Російський визвольний рух в Україні. Польський визвольний рух в Україні. Хлопомани. Український визвольний рух. Діяльність громад. М. Драгоманов. Діяльність «Південно-Західного відділу Російського географічного товариства». Діяльність народників в Україні. Діяльність «тарасівців».
18	Західноукраїнські землі у складі Австрійської (Австро-Угорської) імперії у другій половині XIX ст.	Адміністративні зміни в Австрійській імперії (1867 р.). Західноукраїнські землі в Австро-Угорській імперії. Національна політика австрійського уряду щодо українських земель. Соціально-економічний розвиток Галичини, Буковини та Закарпаття. Розвиток кооперативного руху. Трудова еміграція. Суспільно-політичні рухи в Західній Україні. Народовці (українофіли). Радикали. Москвофіли. Утворення політичних партій. Діяльність культурно-освітнього товариства «Просвіта».
19	Культура України у другій половині XIX ст.	Становлення та консолідація української нації. Освіта та наука. Розвиток літератури, архітектури, скульптури та живопису. Театр і музика. Підприємці-меценати.
20	Наддніпрянська Україна на початку XX ст.	Соціально-економічний розвиток українських земель. Економічна криза 1900-1903 рр. та її наслідки. Передвоєнне економічне піднесення. Створення політичних партій Наддніпрянщини. М. Міхновський. Україна в роки російської революції 1905-1907 рр. Українські парламентські громади в I та II Державних Думах. Земельна реформа П.Столипіна та її наслідки для України. Столипінська політична реакція. Національна політика російського царизму в Україні у 1905-1914 рр.
21	Західноукраїнські землі на початку XX ст.	Соціально-економічний розвиток. Розвиток кооперативного руху. Радикалізація українського політичного руху. Вплив греко-католицької церкви на політичне життя Західної України. Діяльність політичних партій Західної України.

22	Культура України на початку ХХ ст.	Розвиток освіти та науки. Архітектура. Образотворче мистецтво. Театр і музика.
23	Україна в роки Першої світової війни	Геополітичні плани і наміри Антанти і Троїстого союзу щодо України. Ставлення українських політичних партій до війни. Перебіг бойових дій на території України в 1914-1916 рр. Легіон Українських січових стрільців. Діяльність російської адміністрації в Галичині. Національний рух на західноукраїнських землях. Діяльність Головної Української Ради., Союзу визволення України, Загальної Української Ради.
24	Українська національно-демократична революція	Причини, передумови, характер Української революції. Утворення Української Центральної Ради, формування адміністративних, представницьких органів місцевої влади, українських і загальноросійських партій. В. Винниченко. М. Грушевський. С. Петлюра. Взаємовідносини Української Центральної Ради з Тимчасовим урядом. Основні положення I, II Універсалів Української Центральної Ради. Вплив корніловського заколоту на події в Україні. Причини, перебіг та результати боротьби за владу у Києві у жовтні – листопаді 1917 р. Проголошення УНР. Діяльність Генерального Секретаріату. Роль Всеукраїнських з'їздів рад у Києві і Харкові, ультиматуму Раднаркому в політиці більшовиків по усуненню Української Центральної Ради. Причини, перебіг та наслідки першої війни радянської Росії з УНР. IV Універсал Центральної Ради. Здобутки і прорахунки Центральної Ради в державотворчому процесі, у внутрішній і зовнішній політиці.
25	Україна в боротьбі за збереження державної незалежності (1918-1920 рр.)	Брестський мир між УНР та державами Четверного союзу. Військова конвенція УНР з Німеччиною та Австро-Угорщиною. Зовнішня та внутрішня політика УНР у березні-квітні 1918 р. Державний переворот 29 квітня 1918 р. та утворення Української Держави. Внутрішня та зовнішня політика гетьмана Павла Скоропадського. Утворення та діяльність Директорії УНР. Зовнішня та внутрішня політика Директорії, причини її поразки. Утворення ЗУНР. Акт злуки УНР та ЗУНР. Окупація військами Антанти півдня України. Денікінський режим в Україні. Воєнно-політичні події в Україні в 1919 р. Суспільне, економічне життя на початку 1920 р. Причини, умови, наслідки Варшавської угоди між УНР і Польщею, перебіг радянсько-польської

		війни та її наслідки. Умови та наслідки Ризького миру. Перебіг розгрому військ Врангеля та махновського руху. Чинники, які спричинили поразку національно-визвольних змагань та наслідки цієї поразки для подальшої долі України. Здобутки українського суспільства в царині культури в 1917-1920 рр., основні тенденції релігійного життя України.
26	Українська СРР в умовах нової економічної політики (1921-1928 рр.)	Процес входження УСРР до складу СРСР. Причини, масштаби та наслідки голоду 1921-1923 рр. Роль радянських і зарубіжних організацій допомоги голодуючим. Причини, цілі, заходи, особливості впровадження непу в Україні та його наслідки. Спільні та відмінні риси «воєнного комунізму» та непу в УСРР. Протиріччя непу. Статус України у складі Союзу, ставлення керівництва та населення до членства в Союзі. Політика «коренізації». Розвиток освіти, літератури і мистецтва, релігійне життя в 1920-х рр.
27	Радянська модернізація України (1929-1938 рр.)	Причини, цілі, характер, джерела та результати індустріалізації. Причини, цілі, характер, етапи, методи здійснення та результати колективізації. Причини, масштаби, наслідки Голодомору 1932-1933 рр. Причини, цілі, методи здійснення, масштаби та наслідки репресій в Україні. Підсумки «культурної революції». Релігійна політика радянської влади, її наслідки.
28	Західноукраїнські землі(1921-1938 рр.)	Становище українських земель у складі Польщі, Румунії, Чехословаччини. Політика Польщі, Румунії та Чехословаччини на українських землях. Українські політичні партії в Польщі, Румунії та Чехословаччині, їхні цілі, ідеологічні засади, соціальна база, методи діяльності; причини та наслідки Татарбунарського повстання. Перебіг визвольної боротьби в Закарпатті. Причини та наслідки поразки українців Закарпаття у боротьбі за збереження державності.
29	Україна в роки Другої світової війни (1939-1945 рр.)	Суть радянсько-німецьких договорів 1939 р. та їх вплив на долю західноукраїнських земель. Процес включення Західної України, частини Бессарабії та Північної Буковини до складу СРСР та їх приєднання до УРСР. Історичне значення возз'єднання українських земель в єдиній національній державі. Політика «радянської» західних областей України. Плани Німеччини по розгрому

		<p>СРСР та загарбання України. Перебіг подій в Україні на радянсько-німецькому фронті у 1941-1942 рр. Причини поразок радянських військ у перші місяці війни, мобілізаційні заходи, особливості проведення евакуації. Нацистський «новий порядок» в Україні. Причини розгортання, джерела формування, час існування, течії, організаційні та координуючі структури руху Опору, його цілі, форми та методи боротьби. Партизанські з'єднання. С. Ковпак. Прийняття у Львові «Акту проголошення відновлення Української держави» 30 червня 1941 р. Діяльність ОУН і УПА. Перебіг подій на радянсько-німецькому фронті у 1943 р. та на завершальному етапі війни, діяльність різних течій руху Опору. Визволення України від німецько-фашистських загарбників. Внесок українського народу у перемогу над Німеччиною та її союзниками. Результати й наслідки війни для України та її народу.</p>
30	<p>Післявоєнна відбудова і розвиток України у 1945 р. – на початку 50-х років</p>	<p>Зовнішньополітична діяльність УРСР, її політичне та економічне становище. Встановлення кордону з Польщею, Чехословаччиною і Румунією. Адміністративно-територіальні зміни в Україні, особливості, результати та наслідки відбудови промисловості та сільського господарства. Причини, масштаби, наслідки голоду 1946-1947 рр. Матеріально-побутове становище населення. «Радянізація» західних областей. Протистояння радянської влади та національно-визвольного руху в західних областях України. Операція «Вісла». Розвиток системи освіти, науки, літератури і мистецтва. Причини, цілі, заходи, результати і наслідки політико-ідеологічного тиску на культуру.</p>
31	<p>Україна в умовах десталінізації (1953-1964 рр.)</p>	<p>Суспільно-політичне та соціально-економічне становище України на початку 50-х рр. ст.. Причини десталінізації та складові цього процесу. Зміни в адміністративно-територіальному устрої УРСР. XX з'їзд КПРС та його вплив на українське суспільство. Причини впровадження раднаргоспів, здобутки та проблеми розвитку промисловості і сільського господарства наприкінці 50-х-у першій половині 60-х рр.. Історичні умови розвитку української культури. Процес ідеологізації культурного життя. Розвиток освіти, наукові здобутки українських учених. Вплив десталінізації на літературно-мистецьке життя та прояви його пожвавлення. Державна політика щодо</p>

		церкви. «Шістдесятники». Передумови, причини, особливості зародження дисидентського руху, його вимоги. Різні точки зору щодо оцінки періоду «відлиги».
32	Україна в період загострення кризи радянської системи (середина 60-х – початок 80-х років)	Суспільно-політичне та соціально-економічне становище України у другій половині 60-х – першій половині 80-х рр.. Період застою. Сутність Конституції УРСР 1978 р. та політико-правовий статус України у складі СРСР. Здобутки, проблеми та особливості індустріального розвитку УРСР, її місце в загальносоюзному комплексі. Становище в сільському господарстві, процеси, які відбувалися в українському селі. Здобутки і проблеми розвитку соціальної та національної сфер, фактори, які впливали на них. Дисидентських рух, його значення. Форми і методи боротьби влади проти опозиційного руху. Позитивні й негативні явища в розвитку освіти, тенденції та умови розвитку науки, літератури та мистецтва.
33	Розпад Радянського Союзу і відродження незалежності України	Суспільно-політичне та соціально-економічне становище України у другій половині 80-х – на початку 90-х рр. Причини здійснення суспільних перетворень, напрямки «перебудови», її особливості в Україні. Наслідки Чорнобильської катастрофи. Прояви поглиблення економічної кризи, погіршення життєвого рівня населення. Причини провалу кампанії «прискорення» та невдач реформаторських зусиль у галузі економіки. Прояви громадської активності суспільства в умовах перебудови та причини поступової втрати КПУ провідних позицій та впливу в суспільстві. Причини релігійного відродження та розгортання робітничого руху. Складові реформи політичної системи СРСР, роль гласності та її вплив на суспільні настрої, етапи формування багатопартійної системи в Україні. Декларація про державний суверенітет 16 липня 1990 р. Причини та вплив спроби державного перевороту 19 серпня 1991 р. на процес державотворення. Акт проголошення незалежності України 24 серпня 1991 р. Історичне значення референдуму 1 грудня 1991 р. та виборів Президента України. Причини розпаду СРСР та наслідки.
34	Україна в умовах незалежності	Процес державотворення та його здобутки й проблеми. Основні етапи конституційного процесу в Україні та його значення. Конституція України.

		<p>Конституційна реформа. Суспільно-політичне життя України. Економічний розвиток України: здобутки та проблеми. Економічні реформи. Складові соціальних процесів та їх вплив на суспільство. Стан міжнаціональних відносин. Процес національного відродження. Релігійне життя України. Стан, проблеми та перспективи освітньої та наукової сфер, розвиток української літератури та мистецтва. Співробітництво України з іноземними державами. Основні напрямки зовнішньої політики. Україна і СНД. Україна і Росія. Євроінтеграція України. Вибори Президента України в 1991, 1994, 1999, 2004, 2010 рр.</p>
--	--	--

3. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВИНОСЯТЬСЯ НА ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ.

1. Зародження людської цивілізації на території сучасної України. Кам'яний, мідний період та епоха бронзи.
2. Перші державні утворення на території України. Кіммерійці. Скіфи. Сармати.
3. Грецькі колонії у Північному Причорномор'ї. Боспорське царство.
4. Утворення та особливості розвитку Трипільської культури. Релігійні уявлення та мистецькі вподобання трипільців.
5. Зародження державності східних слов'ян: походження, розселення, суспільний устрій. Анти, їхня держава.
6. Виникнення і становлення Київської Русі (IX – X ст.). Внутрішня та зовнішня політика Київської держави.
7. Передумови та причини прийняття християнства Київською державою. Історичне значення запровадження християнства.
8. Причини роздроблення Київської Русі. Позитивні та негативні наслідки.
9. Боротьба південно-західних руських князівств проти монголо-татарської навали.
10. Галицько-Волинська держава. Внутрішня і зовнішня політика Данила Галицького.
11. Культура Київської Русі: архітектура, живопис, літописання, література, освіта.
12. Українські землі у складі Великого князівства Литовського. Адміністративно-територіальний устрій, соціальне становище українського народу.
13. Польська експансія на українські землі наприкінці XIV-XV ст. Україна під владою Речі Посполитої. Люблінська унія. Берестейська унія.
14. Козацтво України: виникнення, заняття, воєнне мистецтво, козацька символіка. Реєстрове козацтво.
15. Культурні процеси в Україні кінця XIV – першої половини XVII ст. Розвиток української мови. Усна народна творчість. Освіта. Літописання. Література. Архітектура. Живопис.
16. Зростання феодално-кріпосницького та національно-релігійного гніту в Україні в другій половині XVI – першій половині XVII ст. Визвольний рух.
17. Причини, характер, хід та наслідки визвольної війни українського народу середини XVII ст. Воєнно-політичні події 1648-1653 рр.
18. Формування української національної держави в середині XVII ст.: територія та кордони, державна символіка, створення української армії. Зовнішня політика держави Богдана Хмельницького. Переяславська рада.
19. Розвиток української православної церкви. Петро Могила. Роль українських братств у відродженні національної культури.
20. Соціально – економічний розвиток, політичне становище України в другій половині XVII ст. Переяславська угода 1659 року.

21. Поділ України на Правобережну та Лівобережну. Андрусівський договір 1667 року.
22. Епоха «Великої Руїни» на Правобережжі. Гетьман П. Дорошенко. «Вічний мир» і остаточне закріплення поділу України.
23. Боротьба проти турецько-татарської навали в 70-х – на початку 80-х років ХУІІ ст. Іван Сірко.
24. Адміністративно-територіальний устрій, господарство, традиції Запорозької Січі у другій половині ХVІІ ст.
25. Розвиток культури України у ХVІІІ ст.
26. Гетьман Іван Мазепа та його політика. Полтавська битва та її наслідки.
27. Адміністративно-територіальний устрій, економічний розвиток Лівобережжя у ХVІІІ ст.
28. Ліквідація царизмом незалежності України у ХVІІІ ст. Кирило Розумовський.
29. Гетьман Пилип Орлик. Конституція 1710 року – видатна пам'ятка суспільно-політичної думки України ХVІІІ ст.
30. Гайдамацький та опришківський рух першої половини ХVІІІ ст. Олекса Довбуш. Правобережні і Західноукраїнські землі наприкінці ХVІІ – у ХVІІІ ст. Коліївщина.
31. Заселення і освоєння Північного Причорномор'я, Криму, Південної України у другій половині ХVІІІ ст. Вхідження Правобережної України до Росії.
32. Духовне життя та культура України в ХVІІІ ст. Києво-Могилянська академія.
33. Адміністративно-територіальний устрій та соціально-економічний розвиток західноукраїнських земель під владою Австрійської імперії (кінець ХVІІІ – початок ХІХ ст.)
34. Початок відродження національної свідомості українського народу. Кирило-Мефодіївське братство як перша українська політична організація.
35. Реформи 60-х – 70-х років ХІХ ст., їх особливості й соціально-економічні наслідки.
36. Український національно-культурно рух. Українофіли. Діяльність громад. Виникнення українських політичних партій.
37. Економічний розвиток України в другій половині ХІХ ст.
38. Національне відродження в Галичині. «Руська трійця» та її діяльність.
39. Суспільно-політичний рух в Україні першої половини ХІХ ст. Розвиток української греко-католицької церкви. Декабристський та антикріпосницької рух.
40. Культура України в ХІХ ст.
41. Розвиток капіталізму в промисловості і сільському господарстві. Економіка України в роки економічної кризи (1900 – 1903 рр.).
42. Діяльність українських політичних партій на початку ХХ ст. Посилення національного руху.

43. Україна на початку ХХ ст. Революція 1905-1907 рр. Політична реакція. Революційне піднесення в Західній Україні.
44. Столипінська аграрна реформа та її історичне значення. Україна напередодні Першої світової війни (1910-1914 рр.)
45. Україна в роки Першої світової війни (1914-1917 рр.). Характер та хід війни, ставлення до неї українських політичних сил.
46. Лютнева революція 1917 р. в Росії та зміна влади в Україні. Українська Центральна Рада, її універсали. М. Грушевський.
47. Діяльність Української Центральної Ради, відродження державності (березень 1917-квітень 1918 рр.).
48. Доба Української Держави гетьмана Павла Скоропадського. Внутрішня та зовнішня політика.
49. Влада Директорії УНР (грудень 1918 – 1920 рр.) Злука УНР і ЗУНР.
50. Причини та наслідки поразки УНР.
51. Суспільно-політичне життя українських земель у складі Польщі, Румунії, Чехословаччини в 20 – 30-х роках ХХ ст.
52. Становище України після революції та громадянської війни. Україна в роки непу (1921-1927 рр.)
53. Процес входження України до складу СРСР. Суспільно-політичне життя УРСР наприкінці 20-х – початку 30-х років ХХ ст.
54. Формування більшовицької тоталітарної системи. Умови проведення індустріалізації в Україні. Колективізація. Голодомор 1932-1933 рр.
55. Проблеми культурного розвитку у 20-х – на початку 30-х років ХХ ст. Причини та основні напрями українізації. Початок репресій проти діячів культури.
56. Сталінські репресії в Україні в 30-х роках ХХ ст. «Розстріляне відродження».
57. Українське питання в міжнародній політиці напередодні Другої світової війни. Радянсько-німецький пакт про ненапад 1939 р.: окупація західноукраїнських земель.
58. Початок Другої світової війни. Причин поразок Червоної Армії в 1941 р.
59. Окупація України військами Німеччини та її союзників (22 червня 1941 – 22 липня 1942 рр.). Нацистський терор в Україні. Рух опору.
60. Звільнення України від нацистської окупації. Етапи визволення України під час Другої світової війни.
61. Повоєнна відбудова народного господарства. Голод 1946-1947 рр. Зовнішньополітична діяльність УРСР.
62. Україна в другій половині 50-х – першій половині 60-х років. Період «хрущовської відлиги» (1953-1964 рр.).
63. Перші кроки десталінізації в 50-ті роки ХХ ст., її непослідовний характер. Реформи у сфері освіти. Шестидесятники.
64. Український визвольний рух кінця 50-х – середини 80-х років ХХ ст. Причини, методи придушення українського визвольного руху.
65. Відновлення адміністративно-командної системи. Період «застою» і кризи радянського суспільства (1965-1985 рр.)

66. Розвиток культури в Україні в 60-80-х роках ХХ ст. Еволюція Шістдесятників. Русифікація 70-х – 80-х років.
67. Україна на етапі перебудови (1985-1991 рр.). Пошуки виходу з економічної кризи. Пожвавлення національного руху в другій половині 1980-х років.
68. Спроба державного перевороту у серпні 1991 р. і реакція на нього в Україні.
69. Становлення багатопартійної системи в Україні наприкінці 80-х – у 90-х роках ХХ ст. Декларація про державний суверенітет України.
70. Здобуття Україною державної незалежності у 1991 р. Історичне значення епохальної події для розвитку української нації.
71. Прийняття Конституції України у 1996 році. Державна символіка України та її історичне походження.
72. Причини та суть революційних змін 2004 р. та 2014 р. в Україні.
73. Проблеми політичного розвитку на сучасному етапі: зміни політичного вектору, функціонування та особливості багатопартійної системи.
74. Міжнародне становище України та зовнішня політика у контексті глобалізаційних світових процесів.
75. Соціально-економічний та духовно-культурний розвиток української нації на сучасному етапі.

4. СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТУ

ЗРАЗОК

УКРКООПСПІЛКА
ВІННИЦЬКА ОБЛАСНА СПІЛКА СПОЖИВЧИХ ТОВАРИСТВ
ВІННИЦЬКИЙ КООПЕРАТИВНИЙ ІНСТИТУТ

ВАРІАНТ №

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ №

з дисципліни “Історія України” для проведення вступних випробувань для абітурієнтів, які вступають на денну та заочну форму навчання на основі повної загальної середньої освіти для здобуття освітнього ступеня бакалавра за спеціальністю: 081 «Право»

1. Визначте місце трипільської археологічної культури в утвердженні відтворювального господарства на землях України.
2. Охарактеризуйте процес остаточної ліквідації гетьманства та автономного устрою України в другій половині 18 ст. Гетьман Кирило Розумовський.
3. Діяльність Української Центральної Ради. Відродження державності в Україні (березень 1917-квітень 1918 рр.).

Голова комісії; _____ А. В. Коваль
Члени комісії: _____ О. В. Яковець
_____ Я.В. Бубела

5. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ АБІТУРІЄНТІВ

Рівні	Бали	Критерії оцінювання
1. Початковий 100 – 107 балів	1	Абітурієнт може відтворити 2-3 події, дати, історичні постаті; мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності.
108 – 115 балів	2	Абітурієнт може усно відтворити кілька історичних термінів, явищ, повинен вибрати вірний варіант відповіді (на рівні "так-ні"); частково визначає хронологічну послідовність подій; може самостійно знайти відповідь у тексті підручника; розрізняє окремі історичні події та явища без зв'язку між ними.
116 – 123 балів	3	Абітурієнт може дати відповідь з кількох простих речень; здатен усно відтворити окремі частини теми; має фрагментарні уявлення про роботу з історичними джерелами, слабо орієнтується в хронології подій; має лише загальне уявлення про історичну карту; відсутні сформовані уміння та навички.
2. Середній 124 – 133 балів	4	Абітурієнт має початковий рівень знань; описує історичні події без пояснень причин, з допомогою викладача здатен відтворити логіку та хронологію подій, слабо орієнтується в поняттях; має фрагментарні навички в роботі з підручником, картою, історичними документами; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі; здатен давати відповіді на прості, стандартні запитання, виявляє інтерес до
134 – 140 балів	5	Абітурієнт знає більше половини навчального матеріалу, здатен відтворити його з помилками та неточностями, має стійкі навички роботи з текстом підручника, може самостійно оволодіти більшою частиною заданого матеріалу, формулює історичні поняття, наводить приклади, знає основні дати; орієнтується в хронології; підтверджує висловлене судження одним-двома аргументами; здатен використовувати під час відповіді карти, схеми; відповіді непослідовні та нелогічні.
141 – 149 балів	6	Абітурієнт самостійно дає більшість визначень, самостійно відтворює більшу частину навчального матеріалу, може поверхово аналізувати історичні події та явища і робити певні висновки; відповідає за планом, висловлює власну думку щодо теми, володіє хронологією подій

3. Достатній 150-157 балів	7	<p>Абітурієнт правильно відтворює логіку історичних подій, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними, аналізує явища, оцінює діяльність історичних постатей, наводить власні приклади на підтвердження висловлюваної думки; самостійно викладає матеріал теми, здатен з допомогою викладача скласти план реферату, виконати його та правильно оформити; самостійно користується додатковими джерелами історичної інформації; правильно використовує історичну термінологію; складає прості таблиці та схеми.</p>
158 – 163 балів	8	<p>Абітурієнт має достатньо повні знання, вільно використовує навчальний матеріал в стандартних ситуаціях; логічно висвітлює події з точки зору історичного взаємозв'язку; синхронізує історичні події; досконало володіє історичною та політичною картою; формулює та чітко аргументує власну думку; здатен опрацьовувати матеріал самостійно, вміє підготувати реферат та захищати його</p>
164 – 173 балів	9	<p>Абітурієнт вільно оперує вивченим матеріалом, самостійно аналізує та систематизує історичні явища; знання може застосовувати у змінених, нестандартних ситуаціях; висловлює стандартну аргументацію при оцінці історико-політичних явищ; чітко тлумачить поняття; здатен до самостійного опрацювання навчального матеріалу, але потребує консультацій з викладачем; виконує прості творчі</p>
4. Високий 174 - 181 балів	10	<p>Абітурієнт має глибокі та повні знання історичних подій, явищ, лідерів; може визначати тенденції та протиріччя історичних процесів; робить аргументовані висновки; використовує додаткові джерела та матеріали; самостійно складає таблиці та схеми; вирішує творчі завдання; вільно орієнтується у нестандартних ситуаціях; відрізняє упереджену інформацію від об'єктивної; здатен сприйняти іншу позицію як альтернативну.</p>
182– 191 балів	11	<p>Абітурієнт здатен до самостійного вивчення матеріалу; вміє застосувати вивчений матеріал для винесення власних аргументованих суджень в практичній діяльності (диспути, дискусії, круглі столи), спроможний підготувати за підтримки викладача виступ на студентську наукову конференцію; самостійно знаходить інформацію (наукова історична література, мас-медіа, Інтернет, мультимедійні програми тощо); вільно оперує термінологією; вирішує проблемно-історичні</p>
192 – 200 балів	12	<p>Абітурієнт має системні знання, вміє їх самостійно набувати, представляє власні неординарні судження щодо історичних процесів та явищ; користується широким арсеналом засобів доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу історичних явищ; самостійно виконує науково-дослідницьку роботу; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; активно використовує знання в практичній діяльності.</p>

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Алексеев Ю. М. Історія України: Навч. посіб. для абітурієнтів та студ. вищ. закл. освіти / Ю. М. Алексеев, А. Г. Вертегел, В. М. Даниленко. – К.: Каравела, 2004. – 255 с.
2. Андросчук О. Ф. Україна: хроніка ХХ століття. / О. Ф. Андросчук, О. Г. Бажан, Г. Б. Басара; Ред. В. А. Смолій; Ін-т історії України НАН України. – К., 2005. – 451 с.
3. Базильчук Г. К. Словник-довідник з історії. – К.: Міжрегіон. акад. упр. персоналом, 2005. – 368с.
4. Бойко О. Д. Історія України: Навч. Посібник. / 3-тє вид., вип., доп. – К.: Академвидав, 2008. – 688 с.
5. Власов В. Історія України: Підручник для 7 кл. загальноосвіт. навч. закл. – К.: Генеза, 2005. – 280 с.
6. Власов В. Історія України: Підручник для 8 кл. загальноосвіт. навч. закл. – К.: Генеза, 2005. – 256 с.
7. Гісем О. В. Історія України: Підручник для 8 кл. загальноосвіт. навч. закл. / О. В. Гісем, О. О. Мартинюк. – Х.: АНГРО плюс, 2008. – 256 с.: іл.
8. Грушевський М. Історія України-Русі: У 11 т., 12 кн. / Михайло Грушевський; НАН України; Інститут української археографії та ін. – К.: Наукова думка, 1991 – 2000.
9. Губарев В. К. Історія України: Довідник школяра і студента.– Д.: БАО, 2004. – 624 с.
10. Губарев В. К. Сучасний гуманітарний довідник школяра і студента / В. К. Губарев, З. В. Трофімова. – Д.: БАО, 2006. – 1248 с.
11. Гупан Н. М., Пометун О. І., Фрейман Г. О. Новітня історія України: 11 кл.: Навч. посіб. – К.: А.С.К., 2007. – 384 с.
12. Довідник з історії України (А-Я): Посіб. для серед. загальноосвіт. навч. закл. / Ред.: І. З. Підкова, Р. М. Шуста. – 2-е вид., доопрац. і доповн. – К.: Генеза, 2002. – 1135 с.
13. Збірник тренувальних тестів з історії України / Власов В. С., Пометун О. І., Фрейман Г. О. – К.: Генеза, 2008.
14. Земерова Т. Ю., Скирда І. М. Практичний довідник. Історія України. – Харків: Весна, 2008. – 448 с.
15. Ілюстрована енциклопедія історії України в трьох томах. Т.1. Від найдавнішого часу до кінця 18 ст. / Авт. тексту О. Кучерук; Іл. та худож. оформ. Л. Голембовського, С. Білостоцького.– Вид. перероб., допов. – К.: Спалах, 2004. – 216 с.
16. Історія України (підручник). 11 кл. / Кульчицький С. В., Шаповал Ю. І. – К.: Генеза, 2005.
17. Історія України (підручник). 11 кл. / Кульчицький С. В., Лебедева Ю. Г. – К.: Генеза, 2011.

18. Історія України (посібник). 11 кл. / Гупан Н. М., Пометун О. І., Фрейман Г. О. – К.: Освіта, 2007.
19. Історія України (рівень стандарту, академічний рівень). 11 кл. Струкевич О. К., Романюк І. М., Дровозюк С. І. – К. – Грамота, 2011.
20. Історія України багатокультурна. Разом на одній землі. 10-11 кл. / В. Мисан та ін. – К., 2012.
21. Історія України: підручник для 11 кл. / Турченко Ф. Г. – К.: Генеза, 2011.
22. Історія України. Тестовий контроль. / Власов В.С. – К.: Генеза, 2011.
23. Історія. Комплексний довідник / В. А. Греченко, Ю. Г. Лебедева, С. Л. Губіна. – Х.: Торсінг плюс, 2009. – 384 с.
24. Литвин В. М. Історія України / В. М. Литвин. – К.: Наукова думка, 2006. – 728 с.
25. Лях Р. Д., Темірова Н. Р. Історія України. З найдавніших часів до середини XIV ст.: Підруч. Для 7-го кл. серед. шк. – К.: Генеза, 2007. – 119 с.
26. Мицик Ю. А. Історія України: Навч. посіб. для старшокласників / Ю. А. Мицик, О. Г. Бажан, В. С. Власов. – К.: Києво-Могилян. акад., 2005. – 576 с.
27. Реєнт О. Історія України: підручник для 9 кл. загальноосвітніх навч. закл. / О. Реєнт, О. Малій. – К.: Генеза, 2009. – 240 с.: іл. карти.
28. Турченко Ф. Г. Новітня історія України. Частина перша. (1914-1939 рр.): Підручник для 10-го класу середньої школи – К.: Генеза, 2008. – 344 с.
29. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної і ранньомодерної України / Н. Яковенко. – К.: Генеза, 2006. – 585 с.

Інформаційні ресурси

30. Інститут історії України. Режим доступу: <http://www.history.org.ua/>
31. Обласна універсальна наукова бібліотека ім. Д. І. Чижевського. Режим доступу: <http://library.kr.ua/libworld/elib.html>
32. Бібліотека українських авторефератів. Режим доступу: http://librar.org.ua/sections_load.php?s=economy_legal_science&id=219
33. Бібліотека Дніпропетровського радіоприладобудівного коледжу. Режим доступу: <http://drpsklibr.at.ua/>